

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

ZIŅOJUMS PAR DIVPUSĒJĀ UN TRĪSPUSĒJĀ SOCIĀLĀ DIALOGA ATTĪSTĪBU KURZEMES REĢIONĀ

2012.gada II pusgads

Ziņojumu sagatavoja:
Latvijas Darba devēju konfederācijas
Reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatore
Kurzemes reģionā
Sanita Linde

Šis materiāls ir veidots ar Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15% Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.

Liepāja, 2013. gada janvāris

Saturs

SAĪSINĀJUMI/ APZĪMĒJUMI:	3
IEVADS	4
1. DIVPUSĒJAIS SOCIĀLAIS DIALOGS	5
1.1. REĢIONĀ IZVEIDOTĀS UZŅĒMĒJU BIEDRĪBAS, DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJAS, TO RAKSTUROJUMS, DARBĪBA, AKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	5
1.2. ARODBIEDRĪBU ORGANIZĀCIJAS REĢIONĀ	9
1.3. SADARBĪBAS FORMAS STARP DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJĀM UN ARODBIEDRĪBĀM REĢIONĀ	10
1.4. JA REĢIONĀ NAV DIVPUSĒJO KONSULTATĪVO MEHĀNISMU, TAD KĀDA IR DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJU UN ARODBIEDRĪBU ATVĒRTĪBA SOCIĀLĀ DIALOGA ĪSTENOŠANAI	11
1.5. KOPLĪGUMU SKAITS REĢIONA UZŅĒMUMOS. KOPLĪGUMU RAKSTUROJUMS.	11
1.6. SECINĀJUMI PAR SOCIĀLĀ DIALOGA SITUĀCIJU REĢIONĀ.....	12
1.6.1. Šķēršļi.....	12
1.6.2. Iespējas	13
2. TRĪSPUSĒJAIS SOCIĀLAIS DIALOGS. REĢIONĀ DARBOJOŠĀS TRĪSPUSĒJĀS KONSULTATĪVĀS PADOMES, TO RAKSTUROJUMS, DARBĪBA, AKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS. .	14
3. LDDK REĢIONĀLĀ KOORDINĀCIJAS CENTRA INICIATĪVAS.....	16
3.1. LDDK PĀRSTĀVNICĪBA VALSTS UN PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJĀS REĢIONĀ;.....	16
3.2. ORGANIZĒTIE PASĀKUMI UN TO EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒJUMS:	16
3.3. SVID ANALĪZE	17
3.4. ĪZVIRZĪTĀS PRIORITĀTES UN DARBA UZDEVUMI NĀKAMAJAM PĀRSKATA PERIODAM	18
3.5. AKTUĀLIE JAUTĀJUMI UN PROBLĒMAS UZŅĒMUMU SKATĪJUMĀ.....	18

Saīsinājumi/ apzīmējumi:

LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija

LBAS – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

DDO – Darba devēju organizācija

Liepājas TKP – Liepājas domes Trīspusējā konsultatīvā padome

LDP – Biedrība „Liepājas Direktoru padome”

GNUM – Biedrība „Grobiņas novada Uzņēmēju klubs”

VLU – Biedrība „Latvijas Uzņēmēji” Ventspilī

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

NVO – Nevalstiskas organizācijas

Ievads

Ziņojums par situāciju divpusējā un trīspusējā dialoga jomā Kurzemes reģionā ir sagatavots projekta „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15 % Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.

Ziņojums sevī ietver informāciju par situāciju divpusējā un trīspusējā sociālā dialoga jomā Kurzemes reģionā.

Kurzemes reģions atrodas Latvijas rietumu daļā uz dienvidiem no Rīgas.

Reģions izvietojies Baltijas jūras piekrastē, lielākās reģiona pilsētas ir Liepāja, Ventspils, Kuldīga, Saldus un Talsi.

Kurzemes reģionā ir nacionālas nozīmes centri: Liepāja un Ventspils, Kuldīga un Saldus. Kā arī Talsu novads.

Pārējie novadi, tādi kā Grobiņas novads, Nīcas novads, Rucavas novads u.c., ir vietējās nozīmes centri.

Reģionā atrodas Latvijas augstskolas – Liepājas Universitāte (LiepU), Ventspils augstskola un vairākas profesionālās izglītības iestādes.

Liepājā darbojas Liepājas Speciālā ekonomiskā zona (LSEZ), Ventspilī - Ventspils brīvosta. Kurzemes reģionā ir loģistikas centri, tehnoloģiskie centri, industriālie parki, veiksmīgi darbojas Biznesa Inkubators Liepājā un tā filiāles Ventspilī un Kuldīgā.

2009.gada maijā LDDK, uzsākot īstenot projektu „LDDK administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionos” (id.Nr. 1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/002/02) ar Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu, ir izveidojusi reģionālās struktūras visos 5 plānošanas reģionos - Rīgā, Cēsīs, Rēzeknē, Liepājā un Jēkabpilī - kurās darbojas reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatori. Koordinatoru uzdevums ir sniegt atbalstu darba devēju apvienošanai organizācijās, lai sekmētu sociālā dialoga attīstību starp darba devējiem, pašvaldībām un darba ņēmējiem.

Kopš LDDK uzsāka sociālā dialoga projektu, Kurzemes reģionā ir panākti būtiski uzlabojumi sadarbības praksē starp darba devēju organizācijām, arodbiedrībām un pašvaldībām. Kurzemes reģionā aktīvi darbojas biedrība *Liepājas Direktoru padome*, tā ir LDDK biedrs, projekta laikā izveidota biedrība *Grobiņas novada Uzņēmēju klubs*. Administratīvā kapacitāte stiprināta citām reģiona darba devēju organizācijām.

Ir veicināta sadarbība ar citu reģionu darba devēju organizācijām un uzņēmēju klubiem, izveidojot Liepājas Trīspusējo konsultatīvo padomi, noslēdzot Talsu novada domes un uzņēmēju savstarpējo sadarbības līgumu, darbojoties Kuldīgas pilsētas Uzņēmējdarbības konsultatīvai komisijai, kā Saldus novada Uzņēmējdarbības konsultatīvajai padomei, reģionālajiem darba devējiem ir iespēja iesaistīties sociālā dialoga veidošanā ar vietējām pašvaldībām, ir iespēja līdzdarboties un pārstāvēt biedrības, kā arī sava uzņēmuma intereses.

1. Divpusējais Sociālais dialogs

1.1. Reģionā izveidotās uzņēmēju biedrības, darba devēju organizācijas, to raksturojums, darbība, aktivitātes izvērtējums

Liepājas pilsēta

Biedrība „Liepājas direktoru padome” ir senākā darba devēju organizācija Kurzemes reģionā, tā dibināta 1997. gadā, valdes priekšsēdētājs katru gadu tiek ievēlēts atklātā balsojumā, šajā darba gadā valdes priekšsēdētājs ir Aivars Ķirsis.

Biedrība apvieno vairāk kā 42 aktīvus Liepājas pilsētas un novada darba devējus, kuri nodarbina vairāk 3500 strādājošos. Biedrība “Liepājas Direktoru padome” pārstāv visplašāko Liepājas darba devēju spektru: gan tirgotājus, gan ražotājus, gan pakalpojumu sniedzējus u.c. Organizācijas biedri ir gan AS, gan SIA, tāpat ir pārstāvēti gan mazi, gan vidēji, gan lieli Liepājas uzņēmumi. Biedru vidū ir arī Latvijas vadošie nozaru uzņēmumi, kā A/S „Liepājas metalurģis”.

Biedrība “Liepājas Direktoru padome” (LDP) aktīvi, kvalitatīvi un efektīvi līdzdarbojas vietējās politikas veidošanā.

2009.gadā Liepājas pilsētas dome, biedrība *Liepājas Direktoru padome*, pārstāvot Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK), un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) parakstīja vienošanos par Trīspusējās konsultatīvās padomes izveidi, nolikumu par sadarbību, lai kopīgi sekmētu pilsētas un iedzīvotāju labklājību.

Padomē sekmīgi darbojas pieci darba devēju pārstāvji, kuri pārstāv biedrību *Liepājas Direktoru padome* un ir LDDK biedri. Uzņēmēju biedrības pārstāvji, savas kompetences ietvaros, izskata pilsētas nozaru plānošanas dokumentus un pašvaldības lēmumu projektus, gatavo atzinumus par dokumentu projektiem un sniedz priekšlikumus par to uzlabošanu tādos jautājumos kā sociālā drošība, ekonomiskās attīstības un nozaru stratēģijas, pilsētas attīstība, izglītība, nodarbinātība, nepieciešamības gadījumā sniedz viedokli arī par citiem normatīvajiem aktiem.

LDP ir Latvijas Darba devēju konfederācijas biedrs (LDDK) no 2009.gada.

TRĪSPUSĒJĀ KONSULTATĪVĀ padomē kopumā pārstāvēti 5 pašvaldības deleģēti locekļi, 5 darba devēju un 5 arodbiedrības pārstāvji. Padome dibināta, lai veicinātu Liepājas Domes, darba devēju un arodbiedrību sadarbību ar mērķi nodrošināt saskaņotu, pilsētas interesēm atbilstošu problēmu risināšanu sociālajos un ekonomiskajos jautājumos, kas garantētu sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu pilsētā, veicinātu sociālo partneru līdzdalību un līdzatbildību.

Padome izskata jautājumus, kas saistīti sociālo drošību, Liepājas pilsētas nozaru stratēģijām un pilsētas attīstību; izglītības, t.sk., profesionālās izglītības attīstību; nodarbinātību; starptautisko organizāciju lēmumu, rekomendāciju un ieteikumu piemērošanu un citus jautājumus.

Padome arī veicina sadarbību ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA), pašvaldības struktūrvienībām, iestādēm un kapitālsabiedrībām, ar ekspertiem saskaņojot nodarbinātības veicināšanas pasākuma plānu Liepājas pilsētai, sniedzot priekšlikumus aktīvo nodarbinātības pasākumu organizēšanā un īstenošanā, veicinot Liepājas pilsētas iedzīvotāju iesaistīšanu ar nodarbinātības veicināšanu saistītajos projektos utt. Padome regulāri analizē darba tirgus stāvokļa indikatorus Liepājā, sadarbībā ar NVA iespēju robežās veicinot bezdarbnieku un darba meklētāju pārkvalificēšanos un tālākizglītības iespēju paplašināšanos.

Šī brīža ekonomiskās situācijas apstākļos ir aktuāls jautājums par uzņēmēju – darba devēju, līdzdalību dažāda līmeņa valsts un pašvaldību institūciju lēmumu pieņemšanā. Gan valstij, gan pašvaldībai tiek pārņemts nepietiekošs atbalsts biznesam, pasivitāte ekonomikas „sildīšanā”, papildus nodokļa sloga uzlikšanā u.t.t. Viens no veidiem, kā darba devējiem šajā situācijā aizstāvēt savas intereses un veidot kā partnerim sociālo dialogu ir – līdzdarboties attiecīgu lēmumu sagatavošanā un pieņemšanā, lai iespēju robežās nepieļautu uzņēmējiem kaitīgu lēmumu rašanos, rastu vienotu risinājumu, kas

rezultātā būtu pieņemams un attīstību veicinošs visām trīspusējā dialogā iesaistītajām pusēm. Iepriecina fakts, ka padomē darbojošies darba devēju pārstāvji ir no organizācijām, kas ir LDDK biedri.

Līdzās Liepājai atrodas Grobiņas novads, kur projekta ietvaros sniegto konsultāciju un aktivitāšu rezultātā 2011. gadā izveidota jauna darba devēju organizācija – biedrība *Grobiņas novada Uzņēmēju klubs*. Biedrība plāno uzsākt sarunas par savstarpējas sadarbības padomes izveidi novadā, lai darba devējiem būtu iespēja līdzdarboties lēmumu izstrādes gaitā un pieņemšanā novadā.

Kuldīgā dibināta biedrība „Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku apvienība „KBA””. Kuldīgas pašvaldība izveidojusi un tajā darbojas Uzņēmēju atbalsta komisija, kur sadarbībā ar darba devējiem, tiek lemts par novadam svarīgiem jautājumiem.

Ventspilī darbojas uzņēmēju biedrība „Latvijas uzņēmēji”.

Uzņēmēju biedrībā apvienojušies uzņēmēju pārstāvji darbojas Domes izveidotajās komisijās.

Talsos darbojas aktīvs un enerģisks „Talsu Komersantu klubs”, biedrība, kas jau radusi iespēju veikt dialogu ar Talsu novada pašvaldību. 2010. gadā noslēgts sadarbības līgums ar Talsu novada pašvaldību, lai nodrošinātu saskaņotu un iedzīvotāju interesēm atbilstošu problēmu risināšanu ar darba devēju līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

Saldū pastāv Tūrisma nozarē iesaistīto uzņēmumu klubīš. Tomēr, lai arī citas uzņēmējdarbības nozares un to tēmas tiktu aptvertas, tiek domāts par uzņēmēju biedrības izveidi Saldus novadā. Lai arī Saldū darbojas Uzņēmēju konsultatīvā padome, pašvaldības vadība izsaka atbalstu uzņēmēju kluba izveidei un ir gatava savstarpējam dialogam.

Aktīvākā darba devēju organizācija (DDO) Kurzemes reģionā – biedrība „Liepājas direktoru padome”

Biedrību 1997.gadā dibināja Liepājas uzņēmēji, 2012.gada nogalē biedrībā pārstāvēti 42 Liepājas pilsētas un novada uzņēmumi. Biedrība ir LDDK biedrs un darba devēju interešu pārstāvis Liepājas pilsētas Trīspusējā konsultatīvajā padomē.

2012.gada padomes sēdē saņemti divi jauni uzņēmumu iesniegumi ar lūgumu uzņemt par biedrības biedriem. Izskatīšana jautājumam notika janvāra mēneša padomes sēdes laikā. Abi uzņēmumu iesniegumi, vienbalsīgi balsojot, akceptēti.

Foto: Biedrībā „Liepājas direktoru padome” sadarbības vizītē Liepājā viesojas „Rēzeknes Uzņēmēju biedrība”

Biedrības „Liepājas Direktoru padome” galvenās īstenotās aktivitātes 2012.gada otrajā pusgadā:

- Biedrības kapacitātes stiprināšana: patreiz biedrībā apvienojušies 44 biedri
- Notiek ikmēneša tikšanās kādā no biedrības biedru uzņēmumiem: apmeklāti A/S „Liepājas Metalurģis”, LSEZ SIA Bulk Terminal, SIA „Liepājas Tramvajs”, SIA „LOC”, SIA „Liepājas Enerģija” u.c.
- Notikušas vizītes pilsētas uzņēmumos: SIA „Kolumbija”, Kurzemes Biznesa Inkubators, Liepājas Biznesa centrs, kas apvieno 11 dāņu uzņēmumus, u.c.
- Notikusi tikšanās ar pilsētas pašvaldības vadību: Domes priekšsēdētāju U.Sesku, Domes priekšsēdētāja vietnieku G.Ansiņu un Attīstības pārvaldes vadītāju V.Vitkovski
- Notikusi tikšanās ar LDDK vadību, LDDK vizītes ietvaros Liepājā
- Notikusi kopīga izbraukuma sēde kopīgi ar „Grobiņas novada uzņēmēju klubu” septembrī
- Dalība diskusijā par Eiropas Savienības finansējuma ieguldījuma atdevi Liepājas attīstībā
- Apsprieda dalība un organizatoriski jautājumi izstādē “Ražots Liepājā”, kas notiks 2013.gada 1., 2. martā

Kurzemes uzņēmēju biedrības un apvienības:

NPK	NOSAUKUMS	BIEDRU SKAITS	BIEDRI	NOSAUKUMS	NOSLĒGŠANAS DATUMS
1	Biedrība “LIEPĀJAS DIREKTORU PADOME”, dibināta 1997	42	<ul style="list-style-type: none"> • SIA HANSA INVEST • SIA METĀLMEISTARS • SIA EZERMALA 1 • SIA FORTIUS • SIA KESTO • AAS BALTA Liepājas nodaļa • A/S CITADELE Liepājas filiāles • LSEZ SITRANSWIDE SERVICES • LOC Liepājas olimpiskais centrs • SIA NAMIR • SIA REMONTS K • SIA firma UPTK • SIA DROŠĪBAS DIENESTS • SIA Elektrons &K • Zvērinātu advokātu birojs Kreics & Partneri • Liepājas SEZ • LRS BŪVE ELIT • A/S Latvijas Gāze Liepājas iecirknis • LIEPĀJAS TEĀTRIS • SIA PICA SERVISS • LSEZ SIA LIEPAJA BULK TERMINAL • SIA LIEPĀJAS RA • A/S LPB • SIA L- INVESTĪCIJAS • SIA CTB KARJERI • LSEZ A/S LIEPĀJAS METALURGS • SIA LIEPĀJAS TRAMVAJS • Liepājas Dome • SIA VETRA S • A/S LIEPĀJAS ENERĢIJA • SIA I.T 	Liepājas pilsētas domes Trīspusējā konsultatīvā padome	Liepājas pilsētas domes 2009. gada 10.IX. Nolikums Nr. 27

2	Biedrība *LATVERA* Liepāja, dibināta 2009	32	<ul style="list-style-type: none"> • LSEZ SIA LASKANA • SIA LAUMA FABRICS • SIA LOKIS • SIA STEFFI L • SIA REGINA N • SIA GLORA • SIA NIKOL DJUMON • SIA DIOLE • SIA VELLA • SIA V.O.V.A. • SIA GRACIJA RIM • SIA NEW ROSME • SIA ROKSA • SIA MAGIJA SIA NOVELLA • SIA JURIA • SIA KRIDA • SIA ALBINA L • SIA DIVA SHARM 		
3	Biedrība “GROBIŅAS NOVADA UZŅĒMĒJU KLŪBS”, 2011	30	<i>Pagaidām nav vēl pilnas informācijas</i>		
4	Biedrība “UZŅĒMĒJU UN RAŽOTĀJU APVIENĪBA LATVIJAS ATTĪSTĪBAI” Liepāja, dibināta 2006	15	<i>Nav informācijas</i>		
5	SALDUS		Tūrisma nozares uzņēmumi	Saldus novada domes Uzņēmēju Konsultatīvā padome	Saldus novada domes 2009. gada 23. IX Nolikums (Prot Nr. 12, 52)
6	Biedrība “TALSU KOMERSAN TU KLŪBS”	35	<ul style="list-style-type: none"> • SIA RUDUS • SIA PRO INVEST.LV • SIA TALSU NAMSAIMNIEKS • SIA VĪGANTES • SIA UNIUKS • SIA TALSU NAMU PĀRVALDE • SIA PURE CHOCOLATE • SIA MAIZNĪCA LIEPKALNI • A/S SWEDBANK • SIA KURZEMES INVESTĪCIJU FONDS • SIA BAUART • SIA ZIEMEĻKURZEMES DROŠĪBA • SIA SILVERSTONE • SIA PRETPILS • SIA TALSU BIO-ENERĢIJA • SIA AGRO STENDE • SIA RENDIT • SIA TALSU MELIORATORS • SIA TALSU TIPOGRĀFIJA • SIA ZEMES TEHNIKA • SIA LAUMAS • SIA KRAUZERS 	Talsu novada pašvaldības un biedrības “Talsu Komersantu klubs” Sadarbības līgums Nr. SA 20/10/12	2010. gada 17 XII

			<ul style="list-style-type: none"> • SIA STATS • SIA TALSU PIENSAIMNIEKS • SIA LMK • SIA TALCE • SIA BUTS • AS TALSU AUTOTRANSPORTS • SIA TALCOMM • SIA CVS • SIA TALSU TEHNIKA • SIA JANVĀRI • SIA JAUNALKO • SIA LATEVA 		
7	Biedrība "KULDĪGAS BIZNESA APVIENĪBA "KBA"", dibināta 2007		Nav informācijas	Kuldīgas novada domes Uzņēmējdarbības atbalsta komisija	2009.gads
8	Biedrība "LATVIJAS UZŅĒMĒJI" Ventspils, dibināta 2006	15	<ul style="list-style-type: none"> • SIA NANDU • SIA KARLĪNES NAMS • SIA SensoTech • IK MS-VR TAXI • SIA DALAGRO • SIA BETĀNIJA • SIA KURZEMES DATORCENTRS • SIA EVOR.K • IK D.G.V.P. • IK VANEDA • SIA NANDU BALTIC • SIA WESTHAUS • SIA DZINTARKALNI 21 • SIA ĢEODĒZISTS • SIA ALFA ABC 		

1.2. Arodbiedrību organizācijas reģionā

Kurzemes reģionā darbojas viena no aktīvākajām LBAS reģionālām nodaļām. Sadarbojoties LDDK un LBAS reģionālajiem ekspertiem risināti jautājumi, kas svarīgi gan darba devējiem, gan darba ņēmējiem un savstarpēju konsultācijau rezultātā rasti pieņemami risinājumi abām pusēm – gan darba devējiem, gan darba ņēmējiem

NPK	Arodorganizācija	Pārstāvētie uzņēmumi	Biedru skaits /aptuvenus/
LIEPĀJA			
1	AS *LAUMA* AO	2 LAUMA fabrics, LAUMA lingerie	350
2	AS *Liepājas metalurģs*		1100
3	Pastāvīgā LAP AO		100
4	LKDAF Liepājas nodaļa	4 CZB, Simfoniskais orķestris, Mūzikas skola, Liepājas teātris	280
5	LIZDA Liepājas Padome		1800
6	SIA *Liepājas Tramvajs* AO		50
7	SIA *Būvmehānizācija* AO		50
8	SIA *Liepājas reģionālā slimnīca*		300

9	Liepājas gāze AO		50
10	NMP AO		28
11	SIA *Liepājas papīrs* AO		50
12	SIA *Osta LM*		50
13	NVA Liepājas filiāle		30
14	Liepājas reģiona Tirdzniecības darbinieku AK	3 RIMI, LPB, TOP	80
15	SIA *Plus punkts * AO		10
16	LSEZ *Ostmala*		27
17	Liepājas Universitāte AO		220
18	SIA *Būvropaule*		6
19	Liepājas kapu pārvalde		2
20	SIA *Liepājas kafija*		5
VENTSPILS			
1	LIZDA Ventspils pilsētas AO		
2	LAKRS SIA *Ventspils nekustamie īpašumi*		
3	SIA *Ūdeka*		
4	VVides Dienesta Ventspils reģionālā pārvalde		
5	SIA *Ventspils reiss*		
6	SIA *Ventspils labiekārtošanas kombināts*		
7	SIA *Ventspils Siltums*		
8	LVSADA Ventspils pilsētas AO		
9	SIA *Ventspils nafta termināls*		
10	*Ventamonjaks* *Ventamonjakserviss*		
11	SIA *Ventbunkers*AO		
12	LTDA *RIMI*		
13	LKDAF Ventspils nodaļa		
14	LAPA Ventspils pilsētas Valsts policijas AO		
15	Ventspils tirdzniecības ostas flote		
16	Brīvostas pārvalde		
17	LPDA Ventspils novada domes AO		
18	VSAA Ventspils nodaļa		
KULDĪGA			
1	*Kurzemes meži*		
2	Kuldīgas komunālā pārvalde		
3	Dienvidkurzemes virsmežniecība		
4	*Kuldīgas siltums*		
5	*Kurzemes atslēga -1*		
SALDUS SKRUNDA BROCĒNI			
1	Saldus Komunālserviss		
2	*CEMEX*		
3	Skrundas arodvidusskola		
TALSI			
1	Talsu bērnu bibliotēka		
2	Talsu Patērētāju b-ba		

Informācijas avots: Kurzemes reģiona Arodbiedrību centrs

1.3. Sadarbības formas starp darba devēju organizācijām un arodbiedrībām reģionā

Sadarbības formas starp darba devēju organizācijām un arodorganizācijām ir sekojošas: tā ir regulāra telefoniska un elektroniska aktuālās informācijas apmaiņa.

LDDK Kurzemes reģiona eksperta un LBAS Kurzemes reģiona eksperta tikšanās notiek regulāri, ne retāk kā reizi mēnesī.

Notiek sistemātiska konsultāciju sniegšana (gan izbraukumu konsultācijas, gan konsultācijas reģionālajos konsultāciju centros).

LBAS praktizē arī Informatīvās dienas (izbraukumi uz izstādēm un pēc pieprasījuma).

Kopīgi projekti reģiona līmenī starp darba devēju organizācijām un arodorganizācijām patlaban nepastāv.

Patlaban detalizēta informācija par arodbiedrību organizācijām reģionā nav apkopota. Uzskatāms, ka tā ir LBAS reģionālo sociālā dialoga koordinatoru kompetence. Sociālā dialoga un savstarpējas sadarbības pilnveidošanai turpmāk būtu organizējams darbs datu apkopošanai un šo datu savstarpēja apmaiņa.

1.4. Ja reģionā nav divpusējo konsultatīvo mehānismu, tad kāda ir darba devēju organizāciju un arodbiedrību atvērtība sociālā dialoga īstenošanai

Saldus novads:

Saldus novadā ir atvērta pašvaldība, kas gatava veidot sociālo dialogu ar abām pusēm: gan ar darba devējiem, gan ar arodorganizācijām. Ir gatava veidot uzņēmēju konsultatīvo padomi vai realizēt citu sadarbības formu. Pašvaldības vadītāja I. Rassa, sadarbībā ar LDDK Kurzemes reģiona sociālā dialoga koordinatori S.Lindi organizēja tikšanos (2012. februāris) novada uzņēmējiem, lai aicinātu apvienoties un veidot darba devēju organizāciju, bet līdz šim sarunas ir bijušas nesekmīgas.

Projekta ietvaros tika aicināts Saldus uzņēmēju pārstāvis piedalīties pieredzes apmaiņas braucienā, lai apgūtu Vācijas uzņēmēju pieredzi un apgūtu sociālā dialoga nozīmi, taču nekādas aktivitātes nav sekojušas.

Darba devēji pagaidām nav gatavi veidot organizētu darba devēju organizāciju, ir interesentu grupa (Tūrisma nozarē iesaistītie uzņēmēji), kura sistemātiski tiekas, lai pārrunātu aktuālus ekonomiskos jautājumus. Dialogs ar pašvaldību ir fragmentārs, neregulārs, pēc jautājumu aktualitātes. Iespējams, ka ir nepietiekoša administratīvā kapacitāte, lai organizētu biedrības darbu, vēlme ir, bet iztrūkst viena spējīga vadītāja no uzņēmēju vidus, kurš uzņemtos līdera lomu biedrības dibināšanai.

Arodorganizāciju pārstāvniecība nav plaši attīstīta. Arodorganizācija pastāv A/S CEMEX, kā arī valsts iestādēs. Tomēr maza daļa no novada darba devējiem ir atvērti dialogam par arodorganizāciju izveidi uzņēmumā.

Talsu novads:

Talsu novadā ir dialogam atvērta pašvaldība.

Talsos darbojas aktīva uzņēmēju biedrība. Arodorganizāciju pārstāvniecība ir ļoti vāja, ir zināmas tikai arodorganizācijas valsts iestādēs. Uzņēmēji nav gatavi runāt par arodbiedrību izveidi uzņēmumos.

1.5. Koplīgumu skaits reģiona uzņēmumos. Koplīgumu raksturojums.

Darba koplīgums ir viena no tiesiskajām formām, ar kuras palīdzību darba devējs var iesaistīt darbiniekus uzņēmuma saimnieciskās un sociālās dzīves jautājumu risināšanā, tādējādi paaugstinot

darbinieku ieinteresētību darba efektivitātes celšanā, kā arī regulēt darba kārtību uzņēmumā. Darba koplīguma esamība pozitīvi ietekmē darba vidi uzņēmumā. (darba devēja rokasgrāmata)
Koplīgumi Kurzemes reģiona uzņēmumos: Informācija par koplīgumu esamību Kurzemes reģiona uzņēmumos: www.kopligumi.lv

Galvenie koplīgumos ietvertie jautājumi:

- Darba samaksa;
- Sociālās garantijas (papildus apmaksātas brīvdienas; bērna piedzimšanas pabalsts, veselības apdrošināšanas polises);
- Darba aizsardzības jautājumi (darba apstākļi u.c.);
- Atvaļinājums;
- Vīrsstundu apmaksa.

1.6. Secinājumi par sociālā dialoga situāciju reģionā

Kopš LDDK uzsāka sociālā dialoga projektu, Kurzemes reģionā ir panākti būtiski uzlabojumi sadarbības praksē starp darba devēju organizācijām, arodbiedrībām un pašvaldībām.

Kurzemes reģionā ir izveidota jauna biedrība *Grobiņas novada Uzņēmēju klubs*, administratīvā kapacitāte stiprināta pārējām reģiona darba devēju organizācijām. Stiprināta savstarpējā reģiona darba devēju organizāciju sadarbība - kā rezultātā nodibināta Kurzemē Liepājas Trīspusējā konsultatīvā padome, kas ir pierādījums uzņēmēju ieinteresētībai ne tikai savas pilsētas vai novada, bet visa reģiona attīstībā, sadarbībā ar reģiona pašvaldībām uzlabojot uzņēmējdarbības un sociālo vidi, kā arī nostiprinot sociālo dialogu. Ir veicināta sadarbība ar citu reģionu darba devēju organizācijām un uzņēmēju klubiem, izveidojot Liepājas pilsētas Trīspusējo konsultatīvo padomi, darbojoties Kuldīgas pilsētas Uzņēmējdarbības konsultatīvai komisijai, kā arī Saldus novada Uzņēmējdarbības konsultatīvai padomei, reģionālajiem darba devējiem ir iespēja iesaistīties sociālā dialoga veidošanā ar vietējām pašvaldībām, ir iespēja līdzdarboties un pārstāvēt biedrības, kā arī sava uzņēmuma intereses.

1.6.1. Šķēršļi

- Darbinieku nevēlēšanās uzņēmumos apvienoties
- Biedru naudas biedrībā kavē jaunu biedru piesaisti (lai gan, bieži vien biedru naudas ir simboliskas, tomēr tas ir šķērslis, lai darba devējs iesaistītos biedrības darbībā)
- Lai izveidotu darba devēju organizāciju, kādam ir jāvada šī organizācija, tas prasa laiku un finanšu resursus, ir grūti atrast entuziastu, kurš būtu gatavs vadīt jaunu nevalstisko organizāciju uz brīvprātības principiem
- Pašvaldības vēl nav gatavas atklāti runāt ar darba devēju par visiem jautājumiem, jūtama robeža. Lai arī publiski atbalsta sociālo dialogu un aicina uzņēmējus uz sarunu, praktiski runāt un risināt dažādus jautājumus vēl nevar. Nepieciešams laiks.
- Darba devēji nav ieinteresēti runāt par darba ņēmēju organizāciju izveidi uzņēmumos, nav ieinteresēti runāt par koplīgumu noslēgšanu uzņēmumos
- Vēl joprojām ir darba devēji, darba ņēmēji un pašvaldību pārstāvji, kuri neizprot sociālā dialoga būtību un nozīmi novada, pilsētas, reģiona un valsts attīstībai
- Koplīgumi pārsvarā ir noslēgti valsts vai pašvaldību uzņēmumos

1.6.2. Iespējas

- Skaidrot darba devējiem pozitīvos ieguvumus, ja tiek noslēgts koplīgums uzņēmuma līmenī.
- Turpināt darbu pie sociālā dialoga attīstības, popularizējot pozitīvās prakses piemērus, kad ar sociālā dialoga palīdzību tiek atrisināti dažādi jautājumi.

2. Trīspusējais sociālais dialogs. Reģionā darbojošās trīspusējās konsultatīvās padomes, to raksturojums, darbība, aktivitātes izvērtējums.

Liepājas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padome

2009.gada septembrī Liepājas pilsētas dome, biedrība *Liepājas Direktoru padome* (LDP), pārstāvot Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK), un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) parakstīja vienošanos un Trīspusējās konsultatīvās padomes nolikumu par sadarbību, lai kopīgi sekmētu pilsētas un iedzīvotāju labklājību.

Vienošanās paredz sadarbīties, lai nodrošinātu saskaņotu, pilsētas interesēm atbilstošu problēmu risināšanu sociālajos un ekonomiskajos jautājumos, kas garantētu sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu, sekmētu sociālo partneru līdzatbildību lēmumu pieņemšanas procesā un uzņēmējdarbības attīstību.

Liepājas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes sastāvs:

Liepājas pilsētas pašvaldības deleģētie pārstāvji:

Uldis Sesks, Liepājas pilsētas domes priekšsēdētājs
Gunārs Ansiņš, Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks
Jānis Vilnītis, Liepājas pilsētas domes deputāts
Ivars Ķervis, Liepājas pilsētas domes deputāts
Sergejs Dekterjevs, Liepājas pilsētas domes deputāts

Darba devēju deleģētie pārstāvji:

Ainars Kreics, b-ba "Liepājas Direktoru padome"
Valerijs Terentjevs, A/S "Liepājas Metalurģis", LDDK biedrs
Edijs Egliņš, A/S "Lauma fabrics"
Valērijs Kovaļs, SIA "Elektrons un K", LDDK biedrs
Sanita Linde, biedrības "Liepājas Direktoru padome" valdes locekle

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) deleģētie pārstāvji:

Toms Meiers, LBAS Liepājas arodbiedrību centra priekšsēdētājs
Guntis Gūtmanis, LBAS Kurzemes reģiona konsultants darba tiesībās un darba aizsardzībā
Jānis Grava, Liepājas metalurģu arodbiedrību organizācija
Irēna Opšteine, LIZDA Liepājas padomes arodbiedrību priekšsēdētāja
Ludmila Jevsejenkova, "Lauma" apvienotā arodbiedrība, priekšsēdētāja

Par Padomes priekšsēdētāju tika iecelts Liepājas pilsētas domes priekšsēdētājs Uldis SESKS.

Liepājas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes sēdēs skatītie jautājumi:

- par 2010. gada pašvaldības budžeta izpildi
- par 2011. gada pašvaldības budžeta izpildi
- par Liepājas pilsētas pašvaldības budžetu 2012. Gadam
- par Liepājas pilsētas pašvaldības budžetu 2013. Gadam
- Liepājas pilsētas uzņēmumu izstāde *Ražots Liepājā* 2011. gadā
- Liepājas pilsētas uzņēmumu izstāde *Ražots Liepājā* 2012. gadā
- Plānotā ES struktūrfondu apguve 2011.gadā

- Plānotā ES struktūrfondu apguve 2012.gadā
- Plānotā ES struktūrfondu apguve 2013.gadam
- NVA piedāvātās atbalsta programmas.
- Darba tirgus tendences
- Dažādi jautājumi pēc to aktualitātes

Liepājas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padomes sēdes tiek sasauktas pēc vajadzības. Padomes nolikumā ir atrunāts, ka sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk vienu reizi divos mēnešos. Praksē situācija ir mazliet savādāka: sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk 1 reizi pusgadā. Sēdes iniciatori parasti ir vai nu darba devēju organizācijas pārstāvji, vai arī arodorganizāciju pārstāvji, pašvaldības puse sēdes ierosina retāk. Sēdes aktīvi apmeklē un sarunās iesaistās visu pušu pārstāvji.

Veiksmīgi norit Liepājas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes darbība, pagaidām sociālajam dialogam Liepājas pilsētā ir pioniera loma, citviet pašvaldībās Kurzemes reģionā Trīspusējās konsultatīvās padomes ideja tiek vēl apsvērta.

Uzņēmēju viedokli Liepājas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes darbā turpina pārstāvēt biedrība *Liepājas Direktoru padome*, kas ir LDDK biedrs. Pie kopēja sarunu galda Trīspusējās padomes ietvaros darba devēji, darba ņēmēji un pašvaldība meklēja kopsaucēju, lai risinātu nodarbinātības aktīvu veicināšanu pilsētā.

2012.gada otrajā pusgadā tika sasauktas divas Liepājas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padomes sēdes.

Vienā no sēdēm piedalījās Nodarbinātības Valsts aģentūras Liepājas filiāles vadītāja D. Baumanē. Tiekoties ar Liepājas Trīspusējās konsultatīvās padomes locekļiem un uzņēmējiem, centrā tika pārrunātas nodarbinātības problēmas un iespējamie to risināšanas ceļi. Otrajā tika spriests par pašvaldības budžeta pozīcijām 2013.gadam.

Būtiskākie uzņēmēju ieteikumi:

- SIA Liepājas RAS valdes priekšsēdētājs N. Niedols piedāvāja mācību programmās ieviest mācību ekskursijas uz uzņēmumiem, lai audzēkņiem būtu iespēja izprast savas intereses un virzītu uz noteiktas profesijas izvēli
- Biedrības *Liepājas Direktoru padome* priekšsēdētājs A. Ķīrsis biedrības uzņēmēju vārdā aicināja NVA pārdomāt par birokrātisko šķēršļu mazināšanu, jo tādēļ daļa uzņēmēju neizmanto NVA pakalpojumus, bet gan paši organizē darbinieku meklēšanu, apmācību, lai izvairītos no lieka laika patēriņa

3. LDDK reģionālā koordinācijas centra iniciatīvas

3.1. LDDK pārstāvniecība valsts un pašvaldību institūcijās reģionā;

Kopš LDDK uzsāka administratīvās kapacitātes stiprināšanas projektu reģionos, Kurzemes reģiona sociālā dialoga koordinācijas centra reģionālās attīstības un sociālā dialoga koordinatorei Sanitai Lindei ir veidojusies atpazīstamība un laba sadarbība ar šādām reģiona institūcijām:

- Liepājas pilsētas pašvaldība;
- Ventspils pilsētas pašvaldība;
- Saldus novada pašvaldība;
- Talsu novada pašvaldība;
- Kuldīgas novada pašvaldība;
- Grobiņas, Nīcas, Rucavas, Priekules, Durbes, Vaiņodes u.c.novada pašvaldībām;
- Kurzemes reģiona Biznesa inkubatori (Liepāja, Ventspils, Kuldīga);
- Nodarbinātības valsts aģentūra;
- Kurzemes Plānošanas reģions;
- Reģiona Profesionālās izglītības iestādes;
- Sadarbība ar Kurzemes reģiona NVO sektoru;
- Reģiona arodorganizācijas;
- Reģiona masu mediji u.c.

LDDK pārstāvniecība valsts un pašvaldību institūcijās reģionā

1. Liepājas pilsētas domes Privatizācijas komisija - komisijas locekle
2. Liepājas pilsētas Trīspusējās konsultatīvās padome - padomes locekle
3. Liepājas pilsētas Attīstības programmas līdz 2030. gadam vadības grupas locekle
4. Nodarbinātības valsts aģentūras NVA Liepājas filiāles komisija aktīvo nodarbinātības pasākuma noteiktām personu grupām realizētāju izvēlei – komisijas locekle
5. Nodarbinātības Valsts aģentūras NVA Liepājas filiāles Konsultatīvā padome - padomes locekle
6. Biedrība *Liepājas direktoru padome* - valdes locekle

3.2. Organizētie pasākumi un to efektivitātes novērtējums:

- Projekta ietvaros sniegto konsultāciju un aktivitāšu rezultātā 2011. gadā izveidota jauna darba devēju organizācija – biedrība „Grobiņas novada uzņēmēju klubs”
- Sāktas sarunas par DDO dibināšanu Nīcas novadā un Aizputes novadā
- Projekta ietvaros sniegto konsultāciju un aktivitāšu rezultātā 2012. gadā izveidota jauna darba devēju organizācija – biedrība „Aizputes novada uzņēmēju klubs”
- Uzsāktas sarunas ar Ventspils pašvaldību, lai izstrādātu modeli savstarpējas sadarbības stiprināšanai ar darba devējiem, tomēr varētu vēlēties lielāku atsaucību un interesi gan no pašvaldības, gan uzņēmēju puses.
- Dalība KOMIN apmācību semināros „Iz sarunas, ir rezultāts!”, sniedzot informāciju par LDDK un piedāvātajiem koordinatora pakalpojumiem reģionā
- Dalība COMPERIO apmācību programmās: (“Divpusējais un trīspusējais sociālais dialogs un cilvēkresursu vadība”, “Uzņēmuma attīstība un korporatīvā sociālā atbildība”, “Pašvaldību attīstības vadība un publiskās-privātās partnerības veicināšana”), sniedzot informāciju par LDDK un piedāvātajiem koordinatora pakalpojumiem reģionā
- V. 2012. Dalība seminārā Tallinā

- Dalība LV-LT pārrobežu projekta semināros *I can Work* - Darba iespējas un pieredze cilvēkiem ar invaliditāti –VI līdz X
- 08.06.2012. un 01.11.2012. organizētas LDDK vadības reģionālās vizītes Ventspilī un Liepājā
- XI.2012. Dalība konferencē pārstāvēt reģiona uzņēmēju apvienību viedokli *Labāks regulējums pārvaldībai un partnerībai*
- XI.2012.Dalība diskusijā *ES daudzgadu budžets 2014-2020 un Latvijas intereses*, Ventspilī
- XI.2012.Dalība diskusijā *Latvijas naudas pārvērtības. Pagātnes mācības. Nākotnes perspektīvas* pārstāvēt LDDK reģionā
- XI.2012.Dalība Karjeras nedēļas norisēs Liepājā
- XI.2012. Dalība diskusijā ar NAP veidotājiem Liepājā, pārstāvēt biedrību *Liepājas Direktoru padome*
- 30.11.2012 Dalība LR EM , ERAF, KRPR organizētajā Forumā *Industriālā politika un atbalsts biznesam*. Tikšanās ar LR Ekonomikas ministru D. Pavļutu
- Dalība Liepājas Domes Attīstības programmas 2014.-2020. Ilgtspējīgas attīstības vadības grupā / LPD 2012. 16.II lēm. Nr. 52/ - VI, VII, VIII

3.3. SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Reģionālā koordinators pieredze pašvaldību darbā, pieredze sadarbībā ar reģiona institūcijām zināšanas, izpratne, iemaņas, pieredze un kontakti • LDDK un koordinators atpazīstamība reģiona līmenī valsts un pašvaldību iestādēs, reģiona DDO un uzņēmumos • Partneru uzticēšanās konsolidētam darba devēju viedoklim • Sadarbība ar LBAS reģiona arodbiedrību centru • Izveidota jauna biedrība (Grobiņas NUK) • Stiprināta esošo DDO kapacitāte • Izveidota Liepājas pilsētas Trīspusējā konsultatīvā padome • Noslēgts sadarbības līgums Talsu pašvaldības un Talsu uzņēmēju biedrībai • Atbalsta sniegšana uzņēmējiem un pašvaldībām sociālā dialoga īstenošanai 	<ul style="list-style-type: none"> • LDDK konsultatīvā centra ģeogrāfiskais izvietojums – Kurzemes rietumu malā • Vairums reģiona uzņēmumu ir mikro un mazie • Maza daļa uzņēmumu iesaistās reģionālajās DDO, jo ekonomiski un sociāli aktīvie uzņēmumi interešu pārstāvniecības nodrošināšanai iesaistās nozaru asociācijās, nav motivācijas iesaistīties reģionālajās DDO • Pašvaldību pārstāvjiem un darba devējiem nav patiesas izpratnes par sociālā dialoga nozīmi reģiona attīstībā • Nepietiekoši attīstīts arodbiedrību tīklojums, skaidrojams ar arodbiedrību *nepopularitāti* • Darba devēju organizāciju neesamība atsevišķos novados. • Darba devēju neieinteresētība.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Stiprināt esošo DDO kapacitāti un biedru piesaisti Kurzemes reģiona DDO apvienības izveidei • Popularizēt un pārņemt labās prakses piemērus (gan sociālā dialoga veicināšanā, 	<ul style="list-style-type: none"> • Valsts politikas nestabilitāte un biežās izmaiņas • Nodokļu politikas neprognozējamība • Ierobežojumi un administratīvā sloga līmenis, kas traucē uzņēmējdarbības attīstībai

<p>gan kolektīvo līgumu ieviešanā)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt konsultatīvā centra atpazīstamību • Skaidrot darba devējiem pozitīvos ieguvumus, ja tiek noslēgts koplīgums uzņēmuma līmenī 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuvojošās 2013.gada Pašvaldību vēlēšanas, kas var ieviest politiskas korekcijas, kuru rezultātā jāatjauno uzņēmēju iesaisti konsultatīvajās institūcijās pie pašvaldības
--	--

3.4. Izvirzītās prioritātes un darba uzdevumi nākamajam pārskata periodam

- Trīspusējo Konsultatīvo padomju vai Uzņēmēju konsultatīvo sadarbības padomju izveide lielākajās pilsētās Ventspilī, Saldū, Kuldīgā
 - Trīspusējās Konsultatīvās padomes darbības stiprināšana Liepājā, sanāksmju darba kārtības ierosināšana un saskaņošana ar DDO - sēdes regularitātes - reizi ceturksnī
 - Sadarbības Padomes darba stiprināšana Talsos - darba kārtības ierosināšana un saskaņošana ar DDO – sēdes regularitāte – pēc jautājumu aktualitātes
- Uzņēmēju Konsultatīvo vai Sadarbības padomju darbības ierosināšana un organizēšana novadu pašvaldībās
 - Nīcas novada pašvaldība
 - Grobiņas novada pašvaldība
- Partnerības un sociālā dialoga stiprināšana ar LBAS Kurzemes reģiona nodaļu
- DDO organizāciju dibināšanas atbalsts un konsultēšana biedrību izveides procesā reģiona pilsētās un novados
 - Saldus
 - Nīcas novads
 - Aizputes novads
- Esošo DDO kapacitātes stiprināšana, uzņēmēju interešu pārstāvēšana ar Kurzemes plānošanas reģionu, Liepājas SEZ, Kurzemes reģiona augstākām un profesionālajām mācību iestādēm, DDO sadarbības iespēju nodrošināšana ar LDDK
- Biedrības *Liepājas Direktoru padome* darba organizēšana, jaunu biedru piesaiste DDO
- LDDK un DDO interešu pārstāvība semināros un sanāksmēs u.c.

3.5. Aktuālie jautājumi un problēmas uzņēmumu skatījumā

Uzņēmēji pauž viedokli, ka netic, ka viņu intereses un vajadzības varētu pārstāvēt valdībā, valsts institūcijās, ka viņu viedoklis un priekšlikums tiks ņemts vērā. Norāda, ka līdz šim nav bijis pietiekami redzamu pozitīvu piemēru un apliecinājumu tam, ka uzņēmēja priekšlikumi ietekmētu lēmumu pieņemšanu. Galvenie izvirzītie aktuālie jautājumi:

- Iepirkumu procedūras neaurskatāmība Publiskie iepirkumi valstī. Šī brīža esošā iepirkumu sistēma joprojām pieļauj daudz dažādu nepilnību: neaurspīdīgas iepirkumu procedūras, nolikumus raksta konkrētiem pretendentiem u.c.

- NVA programmās negatīva attieksme pret bezdarbnieku atbalsta programmām, iesaka ieviest uzņēmumu vadītāju dalību darbinieku atlasei;
- Algotos pagaidu darbos iesaistīt uzņēmējus- ne tikai pašvaldības;
- Nodokļu sistēmai jābūt paredzamai un samaksājamai;
- Norāda, ka PVN pazemināšana par 1% neko būtisku nedod, svarīgāk un vērtīgāk būtu samazināt darba spēka nodokli;
- Aicina reinvestēto peļņu neaplikt ar nodokli;
- Norāda, ka liela loma ir teritorijas sasniedzamībai – Liepājas lidostas attīstība nepieciešama kā uzņēmējdarbības attīstības instruments;
- Valsts autoceļu kritiskais stāvoklis – nepieciešami uzlabojumi.